

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**V науково-практична конференція
студентів та молодих вчених з міжнародною участю**

**«ВІД ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ
ДО ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ»**

**18 травня 2023 р.
ХАРКІВ – Україна**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**V науково-практична конференція
студентів та молодих вчених з міжнародною участю**

**«ВІД ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ
ДО ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ»**

**18 травня 2023 р.
ХАРКІВ – Україна**

Голубова Ю.І., Дибя І.А., Асанова С.О., Асанов Е.О. Легенева гемодинаміка у хворих похилого віку з хронічним обструктивним захворюванням легень: вплив гіпоксичних тренувань.....	114
Гонтар Н.М. Зміни біохімічних показників у сироватці крові білих щурів із дефектами стегнової кістки, заповненими 3D-друкованими імплантатами на основі полілактиду та трикальційфосфату із мезенхімальними стовбуровими клітинами.....	115
Грабіна М.Я., Рибак В.А. Особливості фармакотерапії медикаментозного анафілактичного шоку	117
Грекова Т.А., Мельнікова О.В., Каджарян Є.В. Освітній і науковий потенціал трансляційних досліджень у концепції перетворення інноваційної медицини в покращення здоров'я людини.....	119
Гриньків Я.О. Можливість застосування леветирацетаму для лікування епілептичних нападів у вагітних жінок	122
Гуцулюк В.Г, Савицький І.В., Защук Р.Г., Знамеровський С.Г. Вивчення ендотеліальної дисфункції у щурів з експериментальним перитонітом	125
Гуща С.Г. Експериментальна оцінка впливу маломінералізованої хлоридної натрієвої води на гомеостатичні параметри щурів з моделлю метаболічного синдрому.....	126
Диннік О.О., Диннік В.О. Статус вітаміну Д при розладах менструальної функції у дівчат-підлітків.....	129
Диннік В.О., Новохатська С.В. Характеристика фізичного, статевого розвитку та коморбідної патології серед дівчат-підлітків із олігоменореєю з обтяженим перинатальним анамнезом.....	131
Євстаф'єва А.Д., Щербак О.В., Кузнецова М.О. Стрес під час війни як фактор розвитку розладів харчової поведінки у студентів медичного університету.....	133
Єгорова Е.С., Зябліцев Д.С., Шемет Я.А. Стан легеневої тканини при COVID-19 (за результатами летального випадку).....	134
Жаботинська Н.В., Леонова Я.О. Практична реалізація сучасних рекомендацій по вибору цукрознижувальних препаратів для фармакотерапії цукрового діабету 2 типу залежно від розвитку ускладнень.....	137
Забродіна Л.П., Привалова Н.М., Бовт Ю.В., Сухоруков В.В. Комплексна оцінка динаміки функціонального стану мозку в умовах хронічної інсомнії у хворих на дисциркуляторну енцефалопатію	138
Зарічкова М.В., Бровченко А.К., Артюх Т.О. Гендерні стереотипи у фармації: значення для психоемоційного добробуту чоловіків і жінок та формування системи адаптації персоналу.....	140
Іванова А.Д., Рибак В.А., Король В.В. Сучасні уявлення про механізм розвитку цукрового діабету 2-го типу	143
Іонов І.А., Сологуб О.С., Катеринич О.О., Гавилей О.В. Доступність вітаміну Е з трав'яного люцернового борошна у курей.....	145
Кайсіна С.М., Губіна-Вакулік Г.І. <i>Candida auris</i> : епідеміологія та патоморфологія.....	147

ОСВІТНІЙ І НАУКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТРАНСЛЯЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У КОНЦЕПЦІЇ ПЕРЕТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ В ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Грекова Т. А., Мельнікова О. В., Каджарян Є. В.

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет,

м. Запоріжжя, Україна

grekovata@gmail.com

Вступ. Інтеграція фундаментальних, трансляційних, клінічних наук і дисциплін про громадське здоров'я становить вагомую частину біомедицини та є одним із перспективних і важливих нових міждисциплінарних підходів до концептуального переходу від відкриття до користі в охороні здоров'я та сприянні добробуту і покращення якості людського життя. Очікується, що така трансляція наукових досягнень забезпечить точніші молекулярні знання та розуміння механізмів розвитку та прогресування захворювання, реакцією на терапію та прогноз, ідентифікує специфічні для клінічного явища біомаркери та терапевтичні цілі, а також визначить більше можливостей або проблем в сфері біомедичних досліджень, зокрема забезпечить негайний контроль спалахів епідемій та інфекцій в умовах хиткого екологічного балансу.

Мета. Виклад основних перспективних переваг використання трансляційних дослідницьких програм як інструментів для максимізації кількості отримання інформації і якості її використання в галузях освіти, медицини і фармації.

Матеріали та методи. Пошуковий запит проводився в електронних базах даних Cochrane Library, PubMed, Web of Science та Scopus за назвою і ключовими словами. Бралися до уваги оригінальні дослідження, опубліковані у 2017 – 2023 роках. Мета, результати та висновки були витягнуті з включених оглядів і опрацьовані за допомогою прямого аналізу контенту, що виконувалося всіма авторами незалежно і остаточно узгоджувалося спільним рішенням. Загалом 10 повнотекстових статей залишилися після відбору з виключенням ризику упередженості.

Результати та їх обговорення. Патологія історично відігравала вирішальну роль у процесі розробки лікарських засобів з моменту доклінічного дослідження щодо ідентифікації терапевтичних мішеней, в подальшому, визначення механізму дії та фармакодинаміки ліків, а також уможливлення токсикологічної оцінки. Нещодавно саме патологія сформувала міст між розробкою ліків, трансляційними та клінічними програмами, які прагнуть розшифрувати патофізіологію захворювання в контексті механізму дії, відбору пацієнтів або стратифікації контингенту за ризиком. Висновки таких досліджень формують основу нових гіпотез, які можна далі вивчати в програмах розробки ліків або застосовувати для інформування про дизайн клінічних випробувань, тим самим підвищуючи ймовірність фармакологічного та терапевтичного успіху.

За останнє десятиліття відбувся прогрес у біотехнологіях, таких як секвенування наступного покоління, в медицині з'явилися методи «omics»

(геноміка, транскриптоміка, протеоміка, метаболоміка та епігеноміка). Ці інновації збіглися в часі з проривами в обчислювальній техніці, штучному інтелекті та аналітиці, що дозволило розрізняти захворювання з більшою точністю. Це створило безпрецедентний попит на високоякісні біозразки та пов'язані з ними дані, включаючи клінічні, молекулярні, візуалізаційні та інші типи даних, отриманих під час дослідження. Інновації в хмарному сховищі баз даних та обчислювальних інфраструктурах для підтримки наукових досліджень, що містять фактичні дані, ще більше сприяли революції ресурсів, доступних для задоволення потреб сучасних досліджень. Оскільки об'єднані моделі для агрегування даних і біоматеріалів стали кращим підходом до ідентифікації достатньої кількості пацієнтів із специфічними клінічними або молекулярними особливостями, відкреслилася важливість взаємодії між біобанками та відповідними базами даних. Колекції зразків стали віртуальними, гнучкими та сумісними, розміщеними на міжнародно узгоджених платформах та оптимізованих для вторинних досліджень.

Метою інженерної та клінічної підготовки в навчальному освітньому середовищі є виховання покоління клініцистів, які добре знайомі з новими технологіями. У свою чергу, вони будуть добре розбиратися в клінічній трансляції, що є важливою частиною навчання за принципами персоналізованої та точної медицини. Крім того, інтеграція економіки і управління охорони здоров'я, дизайну користувальницьких інтерфейсів у програми, присвячені трансляційній медицині, відіграватиме ключову роль у стимулюванні наступного покоління передавати точні медичні технології. Інтеграція клітинної та молекулярної інженерії, моделювання, симуляції та візуалізації як способів медичної освіти, командна розробка стратегій, а також поступова передача технологій є прикладами компонентів, які можна інтегрувати в навчальні освітні програми для навчання наступних поколінь клініцистів. В кінцевому підсумку клініцисти матимуть краще розуміння вимог до впровадження нових технологій і платформ для профілактики хвороби, лікування і реабілітації пацієнтів.

Застосування штучного інтелекту у дослідженні патології покращує кількісну точність і дозволяє географічно контекстуалізувати дані за допомогою просторових алгоритмів. Додавання просторових показників до результатів будь-яких досліджень може покращити клінічну цінність підходів до ідентифікації біомаркерів, що вказує на необхідність більш складних обчислювальних підходів для розшифровки змін основних біологічних параметрів та підвищення клінічної користі.

Висновки. Розробка та інтеграція цифрової патології та підходів на основі штучного інтелекту та трансляційної медицини демонструють суттєві переваги порівняно з традиційними методами. Можливість просторового аналізу з одночасним створенням високоточної, неупередженої і послідовної бази даних надає віддалений доступ до узагальненої інформації клініцистам різних сфер професійного спрямування. Учасники освітнього процесу забезпечуються кращою теоретичною і практичною підготовкою до потенційного впливу впровадження точних і персоналізованих технологій

медицини в загальну клінічну практику на засадах партнерства і зміненої дослідницької парадигми, в якій дослідники спільно ведуть пошукову діяльність і колективно застосовують свій досвід, знання та навички в єдиній команді.

Ключові слова: трансляційна медицина, клінічні дослідження, освіта, інтеграція, якість життя.